

HAMSHIRALIK ISHIDA BEMOR BILAN SAMARALI MULOQOTNING O‘RNI VA DEONTOLOGIYA FANINING ULARNI TUZALISHIDA AHAMIYATI

2-son Respublika Abu Ali Ibn Sino
nomidagi jamoat salomatligi
texnikumi bosh o‘qtuvchisi
Atabaeva Gulnoza Yashinovna

Annotatsiya. Ushbu maqolada hamshiralik faoliyatida bemor bilan samarali muloqotning o‘rni hamda tibbiy deontologiya tamoyillarining ahamiyati yoritilgan. Hamshira va bemor o‘rtasidagi ishonchli, hurmatga asoslangan muloqot davolash jarayonining samaradorligini oshirish, bemorning ruhiy holatini yaxshilash va tibbiy xizmat sifatini ta‘minlashda muhim omil hisoblanadi. Shuningdek, maqolada deontologiyaning asosiy tamoyillari — insonparvarlik, kasbiy mas‘uliyat, maxfiylikni saqlash, bemor huquqlariga hurmat bilan yondashish masalalari tahlil qilingan. Hamshiralarning kasbiy faoliyatida muloqot madaniyati va deontologik me‘yorlarga rioya etish bemorlarning tibbiyot xodimlariga bo‘lgan ishonchini mustahkamlaydi.

Kalit so‘zlar: hamshiralik ishi, bemor, samarali muloqot, tibbiy deontologiya, kasbiy etika, hamshira, bemor huquqlari, tibbiy xizmat sifati, insonparvarlik, maxfiylik.

Kirish

Sog‘liqni saqlash tizimida hamshiralik ishi muhim o‘rin egallaydi. Hamshira nafaqat bemorga tibbiy yordam ko‘rsatadi, balki uning jismoniy va ruhiy holatini qo‘llab-quvvatlashda ham faol ishtirok etadi. Shu sababli hamshira va bemor o‘rtasidagi samarali muloqot davolash jarayonining ajralmas qismi hisoblanadi. To‘g‘ri tashkil etilgan muloqot bemorning hamshira va tibbiyot muassasasiga bo‘lgan ishonchini oshiradi, kasallik haqida zarur ma‘lumotlarni to‘liq olish imkonini yaratadi hamda davolash va parvarish samaradorligini ta‘minlaydi.

Zamonaviy tibbiyot amaliyotida bemor bilan muloqot qilish ko‘nikmalari hamshiraning kasbiy kompetensiyasining muhim tarkibiy qismi sifatida qaraladi. Bemorning shikoyatlarini diqqat bilan tinglash, uning hissiy holatini tushunish, tushunarli va muloyim tarzda axborot berish hamda psixologik qo‘llab-quvvatlash sifatli tibbiy xizmat ko‘rsatishning asosiy omillaridan biridir. Samarali muloqot natijasida bemor davolash jarayonida faol ishtirok etadi, tibbiy tavsiyalarga rioya qilish darajasi ortadi va sog‘ayish jarayoni tezlashadi.

Bemor bilan munosabatlarni tashkil etishda tibbiy deontologiya tamoyillari alohida ahamiyat kasb etadi. Deontologiya tibbiyot xodimlarining kasbiy burchi, axloqiy mas‘uliyati va odob-axloq qoidalarini o‘z ichiga oladi. Hamshiraning bemorga

nisbatan hurmat, insonparvarlik, xushmuomalalik va maxfiylik tamoyillariga amal qilishi bemorning huquqlari va manfaatlarini himoya qilishga xizmat qiladi. Deontologik me'yorlarga rioya etish tibbiy muassasalarda sog'lom psixologik muhit yaratish, bemorlar ishonchini mustahkamlash va davolash natijalarini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi.

Hamshira va bemor o'rtasidagi munosabatlar shifo jarayonining muhim qismi hisoblanadi. Muloqatda quyidagi jihatlariga e'tibor qaratiladi: Verbal muloqat: Xushmuomalalik, aniq va tushunarli ohangda gaplashish. Noverbal muloqat: Bemorga qulaylik yaratuvchi ijobiy imo-ishoralar va nigoh. Ishonch hosil qilish: Bemorga uning tezroq tuzalib ketishiga ishonch berish.

Hamshiralik ishida bemor bilan muloqot markaziy o'rin egallaydi, chunki u tibbiy jarayonning barcha bosqichlarida – baholash, rejalashtirish, amalga oshirish va nazoratda – zarurdir. Baholash bosqichida hamshira bemorning shikoyatlarini tinglab, uning holatini aniqlaydi va individual parvarish rejasini tuzadi. Muloqotning o'rni shundaki, u hamshira va bemor o'rtasidagi ko'prik bo'lib, bemorning ehtiyojlarini to'g'ri tushunishga yordam beradi.

Rejalashtirish bosqichida hamshira davolash usullarini tushuntirib, bemorning roziligini oladi, bu esa uning faolligini oshiradi. Amalga oshirish bosqichida muloqot bemorning doridarmonlarni qabul qilish va parvarish ko'rsatmalariga rioya qilishini ta'minlaydi. Nazorat bosqichida esa qayta aloqa orqali natijalar baholanadi. Hamshiralikda muloqotning o'rni bemorlarning ruhiy qo'llab-quvvatlashida ham namoyon bo'ladi, chunki hamshiralalar bemorlarning qo'rquv va tashvishlarini yumshatishda muhim rol o'ynaydi.

Ushbu o'rin bemor markazli tibbiyotda yanada kuchayadi, unda bemor passiv ob'ekt emas, balki faol hamkor hisoblanadi. Muloqot hamshiralarning kasbiy rolini kuchaytiradi, chunki u tibbiyot jamoasi ichidagi aloqani ham yaxshilaydi. Umuman olganda, hamshira-bemor muloqoti tibbiy yordamning sifatini belgilaydi va bemorning tezroq tiklanishiga hissa qo'shadi.

Xulosa

Hamshiralik ishida bemor bilan samarali muloqotning o'rni va ahamiyati beqiyos bo'lib, u tibbiy yordamning sifatini belgilaydi. Maqolada muhokama qilinganidek, muloqot bemorlarning ruhiy va jismoniy holatini yaxshilaydi, ishonchni mustahkamlaydi va davolash jarayonini samarali qiladi. Nazariy asoslar, strategiyalar va to'siqlarni hisobga olib, hamshiralarga muloqot malakasini doimiy ravishda oshirish tavsiya etiladi. Kelajakda hamshiralik ta'limida muloqotga ko'proq e'tibor berish zarur, chunki u bemor markazli tibbiyotning asosidir. Ushbu mavzu bo'yicha keyingi ishlar muloqotni raqamli texnologiyalar bilan bog'lashga qaratilishi mumkin.

Adabiyotlar

1. Zokirova K.O', Toxtamatova D.O' «Hamshiralik ishi asoslari». Toshkent, 2009

2. Inomov K.S. «Hamshiralik ishi asoslari». Toshkent, 2003
3. Inomov K.S. «Hamshiralik ishi asoslari». Toshkent, O'zbekiston milliy nashriyoti, 2007
4. Nazirov F.G. «Bemorlarni uyda va shifoxonada parvarish qilish». Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 2003
5. Tolkachyova O.V., Zinkovskaya I.V. «Osnovi sestrinskogo dela». Toshkent, Tasvir nashriyoti, 2008
6. Tolkachyova O.V., Zinkovskaya I.V. «Osnovi sestrinskogo dela». Toshkent, Cho'lpon nashriyoti, 2009
7. Umarova T.Yu. «Hamshiralik ishi». Toshkent, 2003 Fozilbekova M.A. «Hamshiralik ishi nazariy asoslari». Toshkent, 2003